

Sygn. akt I CZ 39/06

POSTANOWIENIE

Dnia 21 września 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Henryk Pietrkowski (przewodniczący)

SSN Iwona Koper

SSN Kazimierz Zawada (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku I.J.

przy uczestnictwie Miasta W., F.J., L.P., M.P., A.P. i M.P.

o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 21 września 2006 r.,

zażalenia uczestnika postępowania Miasta W.

na postanowienie Sądu Okręgowego w W.

z dnia 7 kwietnia 2006 r., sygn. akt [...],

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Miasto W. zaskarżyło postanowienie Sądu Rejonowego w W. z dnia 19 października 2005 r., stwierdzające zasiedzenie nieruchomości na rzecz wnioskodawczyni, apelacją wniesioną w czasie obowiązywania ustawy z dnia 13 czerwca 1967 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (jedn. tekst: Dz.U. z 2002 r. Nr 9, poz. 88 ze zm. – dalej: „ustawa o kosztach sądowych z 1967 r.”), której nie opłaciło. Sąd Okręgowy wezwał skarżącego uczestnika do uiszczenia w określonym terminie opłaty od apelacji, a po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu, postanowieniem z dnia 7 kwietnia 2006 r. odrzucił apelację. W uzasadnieniu wyjaśnił, że art. 8 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych z 1967 r. nie zwalniał gmin od obowiązku uiszczania opłat sądowych w sprawach cywilnych. Wskazując na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 sierpnia 2001 r., V CKN 756/00, LEX nr 53117, przychylił się do zajętego w tym postanowieniu stanowiska, że na gruncie przepisów ustawy o kosztach sądowych z 1967 r. można było mówić o działalności niegospodarczej gminy w zasadzie tylko w związku z takimi sprawami, jak wymienione w art. 9 ust. 1 tej ustawy (łącznie się z działalnością społeczną, naukową, oświatową, kulturalną, dobroczynną, samopomocową, opieką społeczną). Sprawy o zasiedzenie nieruchomości nie należały do tej kategorii spraw.

Zażalenie kwestionuje to stanowisko. W ocenie żalącego się wykonywanie zadań właścicielskich, polegających na przeciwdziałaniu zasiedzeniu nieruchomości, nie jest działalnością gospodarczą gminy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Według art. 8 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych z 1967 r., gmina nie miała obowiązku uiszczania opłat sądowych, chyba że sprawa dotyczyła prowadzonej przez nią działalności gospodarczej.

Kluczowe w tym przepisie pojęcie działalności gospodarczej wielokrotnie było przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego, w szczególności w uchwale z dnia 30 listopada 1992 r., III CZP 134/92 (OSNC 1993, nr 5, poz. 79), uchwale z dnia 9 marca 1993 r., III CZP 156/92 (OSNC 1993, nr 9, poz.152), uchwale

z dnia 6 sierpnia 1996 r., III CZP 84/96 (OSNC 1996, nr 11, poz. 150), uchwale z dnia 11 października 1996 r., III CZP 110/96 (OSNC 1997, nr 2, poz. 17), postanowieniu z dnia 30 kwietnia 1998 r., III CKN 454/97 (nie publ.) oraz powoływanym wyżej postanowieniu z dnia 22 sierpnia 2001 r., V CKN 756/00. Według wyrażonego w tych orzeczeniach stanowiska, termin „działalność gospodarcza” miał w art. 8 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych z 1967 r. inne znaczenie niż w przepisach normujących prowadzenie działalności gospodarczej. W szczególności zaliczenie danej działalności gminy do działalności gospodarczej w rozumieniu art. 8 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych z 1967 r. nie było uwarunkowane jej charakterem zarobkowym. Z argumentów przytaczanych na poparcie tego stanowiska silnie eksponowany był zwłaszcza ten, który nawiązywał do art. 9 ust. 2 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (jedn. tekst: Dz.U. 2001 nr 142, poz. 1591 ze zm., a uprzednio, jedn. tekst: Dz.U. z 1996 r. nr 13, poz. 74 ze zm., pierwotnie zaś Dz.U. z 1990 nr 16, poz. 95 ze zm.). Przepis ten, ograniczając prowadzenie przez gminę, a w pewnych okresach zakazując prowadzenia przez gminę, działalności gospodarczej w zakresie wykraczającym poza zadania o charakterze użyteczności publicznej, wskazuje, iż o podejmowaniu przez gminę działalności gospodarczej nie może rozstrzygać cel zarobkowy. Mając to na uwadze, Sąd Najwyższy w przytoczonych orzeczeniach uznał za decydujące o uznaniu danej działalności gminy za działalność gospodarczą w rozumieniu art. 8 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych z 1967 r. jedynie takie czynniki, jak zawodowy charakter działań, podporządkowanie ich zasadzie racjonalnego gospodarowania, udział w obrocie gospodarczym. W ujęciu tego nurtu orzecznictwa Sądu Najwyższego, zakresem działalności gospodarczej w rozumieniu art. 8 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych z 1967 r. nie były objęte w istocie tylko te działania gminy, które pokrywały się z działaniami organizacji społecznych wymienionymi w art. 9 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych z 1967 r. (działalność społeczna, naukowa, oświatowa, kulturalna, dobroczynna, z zakresu opieki społecznej lub samopomocowej).

Zdaniem składu orzekającego Sądu Najwyższego, nie ma podstaw do odejścia od przedstawionej wyżej, utrwalonej w orzecznictwie wykładni art. 8 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych z 1967 r. W świetle zaś tej wykładni, do działalności

gospodarczej w rozumieniu art. 8 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych należało zaliczyć także – tak jak przyjął Sąd Okręgowy - wykonywanie przez gminę zadań właścicielskich, polegających na przeciwdziałaniu zasiedzeniu nieruchomości.

Mając powyższe na względzie orzeczono jak w sentencji (art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ §3 k.p.c.).